

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus V. vtrum gratia Christi, secundum quam est caput Ecclesiæ sit
eadem cum gratia habituali eius secundum quod est quidam homo
singularis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

gratiam influxum seu donationem. Et hæc quantum ad mentem D. Thom. nam de ipsa non est animus disputandi vsque ad q. 19. ubi de Christi merito agendum est.

ARTICVLVS V.

Verum gratia Christi, secundum quam est caput Ecclesie, sit eadem cum gratia habituali eius, secundum quod est quidam homo singularis.

A

Quintum sic proceditur. Videtur, quod non sit eadem gratia, qua Christus est caput & ecclesie, cum gratia singulari illius hominis. Dicit enim Apostolus Roma. 5. Si vnus delicto multi mortui sunt, multo magis gratia Dei, & donum, in gratia vnus hominis Iesu Christi in plures abundauit. Sed aliud est peccatum actuale ipsius Adæ, & aliud est peccatum originale, quod traduxit in posteros. Ergo alia est gratia personalis, que est propria ipsius Christi, & alia est gratia eius, in quantum est caput Ecclesie, que ab ipso ad alios deriuatur.

Præterea, habitus distinguuntur secundum actus. Sed ad alium actum ordinatur in Christo gratia eius personalis, scilicet, ad sanctificationem illius anime: & ad alium actum ordinatur gratia capitis, scilicet, ad sanctificandum alios. Ergo alia est gratia personalis ipsius Christi, & alia est gratia eius in quantum est caput Ecclesie.

Præterea, sicut supra dictum est *, in Christo distinguitur triplex gratia, scilicet, gratia vnionis, gratia capitis, & gratia singularis illius hominis: sed gratia singularis Christi est alia à gratia vnionis: ergo etiam est alia à gratia capitis.

Sed contra est, quod dicitur Ioan. 1. De plenitudine eius nos omnes accepimus. Secundum hoc autem est caput nostrum quod ab eo accipimus. Ergo secundum hoc, quod habuit plenitudinem gratia, est caput nostrum. Plenitudinem autem gratia habuit, secundum quod perfecte fuit in illo gratia personalis, ut supra dictum est *. Ergo secundum gratiam personalem est caput nostrum, & ita non est alia gratia capitis, & alia gratia personalis.

Respondetur dicendum, quod quia vnumquodque agit, in quantum est ens actus, oportet quod idem sit actus, quo aliquid est actus, quo agit, sicut idem est calor, quo ignis est calidus, & quo calefacit. Non tamen omnis actus, quo aliquid est actus, sufficit ad hoc, quod sit principium agentis in alia: cum enim agens sit praesentius patienti (ut Augustinus dicit. 12. super Gen. ad litteram *): & Philosophus in 3. de anima *) oportet quod agens in alia, habeat actum secundum eminentiam quandam. Dictum est autem supra *, quod in anima Christi recepta est gratia secundum maximam eminentiam: & ideo ex illa eminentia gratia quam accepit, competit sibi quod gratia illa ad alios deriuatur: quod pertinet ad rationem capitis. Et ideo eadem est secundum essentiam gratia personalis, qua anima Christi est iustificata, & gratia eius, secundum quam est caput Ecclesie, iustificans alios: differt tamen secundum rationem.

Ad primum ergo dicendum, quod peccatum originale in Adam, quod est peccatum naturæ, deriuatum est à peccato actuali ipsius, quod est peccatum personale: quia in eo persona corrupta naturam: qua corruptione mediante, peccatum primi hominis deriuatur ad posteros, secundum quod natura corrupta corrumpit personam. Sed gratia non deriuatur à Christo in nos, mediante natura humana, sed per solam personalem actionem ipsius Christi. Vnde non oportet in Christo distinguere duplicem gratiam: quarum vna respondeat naturæ, alia personæ, sicut in Adam distinguitur peccatum naturæ & personæ.

Ad secundum dicendum, quod diuersi actus, quorum

Fr. Suarez Tom. I.

vnus est ratio, & causa alterius, non diuersificant habitum: actus autem personalis gratia, qui est sanctum facere formaliter habentem, est ratio iustificationis aliorum que pertinet ad gratiam capitis. Et inde est, quod per huiusmodi differentiam non diuersificatur essentia habitus.

Ad tertium dicendum, quod gratia personalis & gratia capitis ordinantur ad aliquem actum: gratia autem vnionis non ordinatur ad actum, sed ad esse personale. Et ideo gratia personalis & gratia capitis conueniunt in essentia habitus, non autem gratia vnionis. Quamuis personalis gratia possit quodammodo dici gratia vnionis, prout facit congruitatem quandam ad vnionem. Et secundum hoc vna per essentiam est gratia vnionis, & gratia capitis, & gratia singularis personæ, sed differens sola ratione.

COMMENTARIVS.

Affirmat D. Thomas, quia eadem est forma, quæ agens in se perficitur, & agit in alios: & littera corporis articuli clara est.

Solum argumentum primum cum solutione indiget aliqua explicatione. Est ergo argumentum, quia in Adam aliud est peccatum actuale ipsius Adæ, aliud peccatum originale, quod traduxit in posteros: ergo & in Christo alia est gratia capitis & alia gratia personæ. Respondet D. Thom. negando consequentiam. Sed in antecedenti aduerto peccatum originale propriè non fuisse in Adam, sed in filijs, ad quos peccatum primi parentis per originem deriuatur, & hoc modo sicut distinguitur peccatum originale à personali Adæ, ita distinguitur iustitia baptismalis seu Christiana, quæ per Christum ad nos deriuatur, à propria gratia & iustitia, quæ est in ipso Christo capite, sed non hoc sensu procedebat argumentum, quanquam enim in Adam non fuerit peccatum originale, id est, per originem contractum, fuit tamen peccatum quasi habituale, cui simile est originale peccatum, quod nos ab illo trahimus, & hoc vocauit D. Thomas peccatum originale in Adam, quod tamen etiam dici potest personale, quia per actum proprium ipsius personæ fuit contractum, & ita in hoc proportionaliter conuenit cum gratia Christi: quia sicut gratia capitalis in Christo necessario est etiam personalis, ita peccatum illud simul & capitale fuit & personale: tamen D. Thom. ipsum actuale peccatum Adæ videtur propriè vocare personale, & hoc distinguit ab ipso habituali peccato, & hoc modo constituit differentiam inter Adamum & Christum, quod in Adam peccatum ipsum habituale, quod fuit veluti totius naturæ deordinatio, ortum est ex peccato actuali, & ita corrupta est natura per actionem personæ: natura vero sic corrupta communicatur filijs Adæ: & cum natura communicatur etiam culpa, & hoc modo distinguitur in Adam peccatum naturæ à peccato personæ: at vero in Christo gratia communicatur humanæ naturæ assumptæ, non per aliquam actionem ipsius naturæ, sed immediate à Deo propter dignitatem personæ: ipse vero Christus communicat nobis gratiam, non per actionem seu communicationem naturæ, sed per propriam personalem actionem suam: & ideo in eo non distinguitur personalis gratia à capitali. Potest etiam alia differentia inter Adamum & Christum excogitari, quia in Adam solum vnum peccatum, scilicet, esus cibi prohibiti, fuit, ut ita dicam, capitale, alia vero, si quæ commisit, fuerunt tantum personalia: at vero in Christo omnis gratia personalis fuit etiam capitalis, & omne opus ab illa procedens fuit non solum in se bonum, sed etiam utile ac meritorium alijs, quo sensu dici potest omne opus Christi fuisse opus capitis. Ratio verò huius differentie est, quia Christus per se propter excellentiam personæ suæ est caput hominum, & ideo omnis gratia illius est gratia capitis, quia est diffu-

L1 3 sua

sua suæ virtutis ad alios. Et similiter omnis actio illius est sufficiens ad perficiendum alios; at vero Adam non habuit ex intrinseca suæ personæ conditione, ut peccatum eius esset peccatum totius naturæ, seu quatenus ex peculiari lege & pacto Dei acceperat illud peculiare præceptum veluti nomine totius naturæ: & tanquam principium totam illam in se continens, & ideo illa transgressio fuit, ut ita dicam, capitalis, non tamen omnis alia. Reliqua argumenta clara sunt.

ARTICVLVS VI.

Verum esse caput Ecclesie sit proprium Christo.

57.
Infra art.
7. c. Et Ge.
vi. q. 19. ar.
4. c. Et 1.
Cor 11. cor.
13.

Diximus sic proceditur. Videtur, quod esse caput Ecclesie non sit proprium Christo. Dicitur enim primo Regum. 15. Cum esses paruulus in oculis tuis, caput in tribus Israel factus es. Sed vna est Ecclesia in nouo & veteri Testamento. Ergo videtur, quod eadem ratione aliquis alius homo præter Christum poterit esse caput Ecclesie.

2. Præterea, ex hoc Christus dicitur esse caput Ecclesie, quod gratiam influit Ecclesie membris. Sed etiam ad alios pertinet, gratiam alijs præbere: secundum illud Ephes. 4. Omnis sermo bonus ex ore vestro non procedat: sed si quis bonus est ad adificationem fidei, ut det gratiam audientibus. Ergo videtur, quod etiam alij quam Christo competat esse Ecclesie caput.

3. Præterea, Christus ex eo quod præest Ecclesie, non solum dicitur caput, sed etiam Pastor & fundamentum Ecclesie. Sed non sibi soli Christus retinet nomen Pastoris secundum illud. 1. Petri 5. Cum apparuerit princeps pastorum, percipietis immarcescibilem glorie coronam. Nec etiam nomen Fundamenti, secundum illud apocalyp. 21. Murus ciuitatis habens fundamenta duodecim: ergo videtur, quod nec etiam nomen capitis sibi soli retineat.

Sed contra est quod dicitur Colos. 2. Caput Ecclesie est, ex quo corpus per nexum & coniunctiones subministratum & constructum, crescit in augmentum Dei. Sed hoc soli Christo conuenit. Ergo solus Christus est caput Ecclesie.

b Respondeo dicendum, quod caput in alia membra influit dupliciter. Vno modo, quodam intrinseco influxu: prout scilicet, virtus motiua & sensitiua, à capite derivatur ad cetera membra. Alio modo secundum quandam exteriorum gubernationem: prout, scilicet, secundum visum & alios sensus, qui in capite radicanter, diriguntur homo in exterioribus actibus. Interior autem influxus gratia, non est ab aliquo, nisi à solo Christo: cuius humanitas ex hoc, quod est diuinitati coniuncta, habet virtutem iustificandi. Sed influxus in membra Ecclesie, quantum ad exteriorum gubernationem potest alijs conuenire. Et secundum hoc aliqui alij possunt dici capita Ecclesie: secundum illud Amos 6. Optimates capita populorum. Differenter tamen à Christo: primo quidem quantum ad hoc, quod Christus est caput omnium eorum, qui ad Ecclesiam pertinent, secundum omnem locum & tempus ad statum: alij autem homines dicuntur capita secundum quadam specialia loca, sicut Episcopi suarum Ecclesiarum: vel etiam secundum determinatum tempus, sicut Papa est caput totius Ecclesie, scilicet tempore sui pontificatus: & secundum determinatum statum, prout, scilicet, sunt in statu viatoris. Alio modo, quia Christus est caput Ecclesie propria virtute & auctoritate. Alij vero dicuntur capita, in quantum vicem gerunt Christi secundum illud secundo Corinthiorum secundo. Nam & ego quod donauimus, si quid donauimus, propter vos in persona Christi.

A sit: & secundum illud secunda ad Corinth. 5. Pro Christo legatione fungimur, tanquam DEO exhortante per nos.

Ad primum ergo dicendum, quod verbum illud intelligitur, secundum quod ratio capitis consideratur ex exteriori gubernatione: prout dicitur Rex caput regni sui.

Ad secundum dicendum, quod homo non dat gratiam interius influendo, sed exterius persuadendo ad ea, quæ sunt gratia.

Ad tertium dicendum, quod sicut August. * dicit super Tract. 4. Ioann. Si præpositi Ecclesie Pastores sunt, quomodo vnus pastor est, nisi quia sunt illi omnes vnus membra pastoris: & similiter alij possunt dici fundamenta & capita, in quantum sunt vnus capitis & fundamenti membra.

B Et tamen sicut Augustinus ibidem dicit, * pastorem esse dicit membris suis, ostium verò nemo nostrum se dicit: hoc sibi ipse proprium tenet. Et hoc ideo, quia in ostium importatur principalis auctoritas, in quantum ostium est, per quem quod omnes ingreditur in domum: & ipse solus Christus est, per quem accessum habemus in gratiam istam, in qua stamus. Per alia verò nomina prædicta potest importari auctoritas, non solum principalis, sed etiam secundaria.

COMMENTARIVS.

Hæc quæstio, ut ex superioribus constat, solum mouetur de influenza capitis, nam de duobus alijs conditionibus, satis ex superioribus constat inuentas esse in Christo proprio quodam & singulari modo: & ita D. Tho. in hoc articulo solum de influenza responderet.

b Dicitur igitur, internam gratia influentiam esse propriam Christi capitis, externam verò, quæ est per gubernationem seu iurisdictionem, interdum communicari alijs secundum quandam capitis participationem. Quæ distinctio difficultate non caret, nam si est sermo de influxu externo eiusdem perfectionis, & excellentiæ cum influxu ipsius Christi, hoc modo nullus habet influxum capitis, nisi Christus: si vero sit sermo de influxu participato, & dependente à Christo, sic etiam internus influxus gratia communicatur alijs, nam remissio peccatorum ad hunc influxum pertinet, & hæc sacerdotibus

D communicatur. Respondetur primò, sermonem Diui Thomæ esse præcipue de influxu gratia, quæ est per modum meriti, & redemptionis, hic enim est, qui proprie conuenit in Christum, ut est caput Ecclesie, & hic non communicatur alijs, qui aliquam rationem capitis participant. Deinde potestas regendi Ecclesiam, quæ communicatur alijs, qui aliquo modo sunt capita, licet sit inferior potestate Christi, & ab illa manans, tamen in suo genere est propria, & quasi principalis, sicut potestas, aut virtus causæ secundæ, vel sicut potestas regia & dominatiua, est in suo ordine propria, & principalis, quamuis à Deo deriuetur: & ideo per hanc potestatem vere constituuntur Pastores Ecclesie, superiores, & veluti capita in suo genere, quoad hunc influxum externum: at vero potestas influendi gratiam vel dandi remissionem peccati, omnino est quasi instrumentaria, & ideo non censetur proprie exerceri à ministro ut capite, sed vt ab instrumento ipsius capitis: Christus vero habet potestatem hanc tanquam caput, quia licet eius humanitas non possit gratiam efficere nisi ut instrumentum Verbi, tamen nihilominus hoc illi est debitum ratione suæ excellentiæ personalis, & propter suum infinitum meritum: & ideo est veluti causa principalis huius influxus, ut quæstione 13. explicabitur.

DISPV.